

UZASADNIENIE

29 kwietnia 2015r. P. N. wniósł pozew przeciwko M. N. żądając:

1/ zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz 120'000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanej, ewentualnie

2/ pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Wojewódzkiego w Łodzi z 10 sierpnia 1995r. wydanego w sprawie II C 120/95.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu według norm.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu.

Na rozprawie 16 maja 2016r. P. N. zmienił powództwo wnosząc w o pozbawienie wskazanego w pozwie tytułu wykonawczego wykonalności w pierwszej kolejności, ewentualnie – w przypadku uznania tego żądania za niezasadne, o zasądzenie od pozwanej 120'000,00 zł z odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu.

Pozwana wyraziła zgodę na takie przekształcenie powództwa, wnosząc o jego oddalenie w całości i zasądzenie kosztów procesu.

Stan faktyczny:

P. N. jest ojcem M. N.. 10 sierpnia 1995r. Sąd Wojewódzki w Łodzi wydał w sprawie II C 120/95 wyrok, którym rozwiązał związek małżeński powoda z matką pozwanej. W punkcie trzecim tego orzeczenia obciążono P. N. alimentami na rzecz M. N. w kwotach po 300,00 zł miesięcznie, płatnymi do rąk matki dziecka do dziesiątego dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia w terminie płatności każdej raty. 12 listopada 1996r. nadano klauzulę wykonalności orzeczeniu o alimentach zawartemu w tym wyroku.

/ załączone akta II C 120/95: k 34 – wyrok wraz z adnotacją o wydaniu tytułu wykonawczego /

3 grudnia 1996r. matka pozwanej wszczęła postępowanie egzekucyjne w oparciu o zaopatrzone w klauzulę wykonalności punkt trzeci wyroku wydanego w sprawie II C 120/95. W toku tego postępowania, w lipcu 2005r. wierzycielka złożyła wniosek o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego wobec bezskuteczności prowadzonej egzekucji. Postanowieniem z 1 sierpnia 2005r. komornik zawiesił postępowanie egzekucyjne na rzecz funduszu alimentacyjnego na wniosek ZUS. Czynności egzekucyjne zostały wznowione na wniosek ZUS z czerwca 2006r. W lipcu 2006r. ZUS wniósł o umorzenie egzekucji na rzecz funduszu alimentacyjnego wobec uregulowania zaległości przez dłużnika. 13 sierpnia 2014r. pełnomocnik M. N. złożył pismo domagając się m.in. egzekucji należności wynikających z tytułu wykonawczego na podstawie którego wszczęto egzekucję. Postępowanie egzekucyjne jest kontynuowane w związku ustaleniem stanu zaległości dłużnika na kwotę ponad 100'000,00 zł na dzień 31 marca 2015r.

/ załączone akta Kmp 133/96 w aktach II 1 Co 1463/15 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa: k 1 – wniosek, k 2 – tytuł wykonawczy, k 66-69 – pisma komornika wraz z zpo, k 74 – postanowienie, k 79 i 80 – pisma ZUS, karty rozliczeniowe /

Prawomocnym wyrokiem z 30 października 2014r. wydanym w sprawie VII RC 255/14, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi stwierdził wygaśnięcie z dniem 6 września 2013r. obowiązku alimentacyjnego P. N. wobec M. N., określonego wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Łodzi z 10 sierpnia 1995r., wydanym w sprawie II C 120/95.

/ załączone akta VII RC 255/14 Sądu rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi: k 32 – wyrok /

P. N. nie miał kontaktu z córką od czasu rozwodu z jej matką. M. N. skończyła 18 lat 7 maja 2007r. i wówczas powód odnowił relacje z pozwaną. Strony zaczęły korespondować.

/ niesporne /

Jeszcze przed uzyskaniem przez pozwaną pełnoletniości, w 2005r. P. N. założył na rzecz córki konto w funduszu P. (...), na który wpłacał środki w wysokości początkowo po 300,00 zł miesięcznie, a od kwietnia 2011r. po 400,00 zł miesięcznie. Wartość jednostek uczestnictwa w funduszu na dzień 7 maja 2011r. wyniosła 26'434,44 zł. Pozwana otrzymała wypłatę z tego funduszu w kwocie 19'786,34 zł w dniu 23 listopada 2011r.

/ lista operacji na rachunku powoda – k 44-50, potwierdzenie przelewu – k 193, kopia umowy – k 259, informacja (...)S.A. - k 268-269 /

P. N. przekazał córce polisę funduszu P. jako prezent na urodziny. Powód nie uzgadniał z matką pozwanej, ani z samą pozwaną po osiągnięciu przez nią pełnoletniości, że wpłaty na fundusz P. będą formą realizacji jego obowiązku alimentacyjnego wobec córki.

/ zeznania świadka E. R. – k 186, zeznania powoda – k 279 /

Od czerwca 2009r. do sierpnia 2013r. P. N. przekazywał co miesiąc na rachunek bankowy córki pewne sumy pieniędzy. Wpłaty opiewały początkowo na kwoty nie mniejsze, niż 400,00 do 500,00 zł i były opatrzone tytułem „stypendium” lub „wpłata”. W okresach wakacji, świąt oraz po zakończeniu sesji egzaminacyjnej, wpłaty opiewały na większe sumy. Od lutego 2011r. powód zaczął przekazywać pozwanej regularnie po 1'700,00 zł miesięcznie, niezależnie od dodatkowych środków okazjonalnych. Przedostatni przelew opiewał na kwotę 1'400,00 zł, natomiast wpłata z sierpnia 2013r. – na kwotę 1'600,00 zł.

/ lista operacji na rachunku powoda – k 54-60, potwierdzenie wpłaty – k 61, korespondencja - k 181-182 /

Powód kontynuował wpłaty na rzecz pozwanej na tej samej zasadzie i w podobnej wysokości od września 2013r. do lipca 2014r.

/ historia rachunku – k 51-53 /

Pozwana korzystała z tych pieniędzy na własne potrzeby.

/ zeznania świadka E. R. – k 186 /

W 2011r. powód zawarł umowę przedwstępną sprzedaży na rzecz swoją i córki lokalu mieszkalnego. Mieszkanie to zostało ostatecznie kupione przez samego powoda.

/ niesporne /

M. N. zamieszkiwała razem z matką do 2010r., gdy wyjechała na studia do Francji. Pozwana przebywa tam do chwili obecnej. M. N. mieszkała czasowo w mieszkaniu zakupionym przez ojca przez krótki okres poprzedzający wyjazd za granicę oraz podczas późniejszych, czasowych pobyków w Polsce. Ostatecznie, pozwana zaprzestała korzystania z tego lokalu około połowy 2014r.

/ zeznania świadka E. R. – k 186 /

P. N. nigdy nie uzgadniał z córką, że pieniądze przekazywane jej od 2007r. są przeznaczone w części przekraczającej kwotę 300,00 zł miesięcznie na pokrycie wcześniejszych zaległości z tytułu alimentów orzeczonych wyrokiem z 10 sierpnia 1995r. Wysokość świadczeń była ustalana przez samego powoda z uwzględnieniem bieżących potrzeb córki zgłaszanych w korespondencji z nim.

/ korespondencja między stronami – k 11-15, zeznania świadka E. R. – k 186, korespondencja – k 194-196 , zeznania powoda – k 279 /

W uzasadnieniu pozwu wniesionego w tej sprawie w imieniu P. N. zawarte zostało oświadczenie o odwołaniu darowizn pieniężnych poczynionych na rzecz pozwanej w latach 2005-2014 ze względu na rażącą niewdzięczność M. N.. Pozew został podpisany przez adwokata P. P. legitymującego się pełnomocnictwem udzielonym przez P. N. do reprezentowania powoda w sprawie przeciwko M. N. w postępowaniu sądowym we wszystkich instancjach, łącznie z prawem do wniesienia kasacji i występowania przed Sądem Najwyższym oraz postępowaniu egzekucyjnym w sprawie o zapłatę oraz o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, jak również do odbioru wszelkich kwot zasądzonych od strony przeciwnej lub wpłaconych przez nią dobrowolnie.

/ uzasadnienie pozwu – k 4-5, pełnomocnictwo procesowe – k 6 /

Sąd odmówił mocy dowodowej zeznaniom świadka M. K. (k 186) ponieważ nie miała ona żadnych istotnych w sprawie wiadomości poza niesporną między stronami okolicznością założenia przez powoda funduszu na rzecz pozwanej oraz zeznaniom świadka S. K., który potwierdził jedynie okoliczności wynikające z przedstawionych w sprawie dokumentów dotyczące wysokości zobowiązania alimentacyjnego powoda i faktu przekazywania pozwanej przez P. N. pieniędzy po 2007r.

Rozważania prawne:

Ze względu na ostateczne ukształtowanie powództwa, w pierwszej kolejności omówienia wymaga żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci opatrzonego klauzulą wykonalności wyroku z 10 sierpnia 1995r., zasądającego świadczenie alimentacyjne.

Roszczenie to jest częściowo uzasadnione na podstawie art. 840 § 1 punkt 2 kpc. Nie ulega wątpliwości, że regularne wpłaty dokonywane przez powoda na rzecz pełnoletniej córki od czerwca 2009r. do chwili wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego, przeznaczone na zaspokojenie bieżących potrzeb uprawnionej, wyczerpywały obowiązek alimentacyjny określony w tytule wykonawczym niezależnie od tego, że w tytułach przelewów zobowiązany nie wskazał wprost, że są to świadczenia alimentacyjne. Ich spełnienie spowodowało zatem wygaśnięcie zobowiązania określonego w tytule wykonawczym, w części obejmującej raty należne za wskazany wyżej okres. Mając na względzie powyższe, Sąd orzekł, jak w punkcie 1.

W pozostałym zakresie nie została spełniona przesłanka wygaśnięcia zobowiązania, na którą powołuje się w swoim pozwie P. N.. Nie jest uprawnione twierdzenie powoda jakoby nastąpiło to wskutek spełnienia przez P. N. innego świadczenia zamiast zobowiązania wynikającego z tytułu wykonawczego. Instytucja uregulowana w art. 453 kc wymaga przede wszystkim istnienia pactum de in solutum dando, a więc umowy, w ramach której strona zobowiązana wyraża wolę spełnienia innego świadczenia zaś wierzyciel wyraża na to zgodę. Odnośnie założenia funduszu P. należy pamiętać, że w 2005r., gdy miało to miejsce, pozwana była małoletnia, zaś osobą upoważnioną do odbioru należnych M. N. świadczeń alimentacyjnych była matka. Z dokonanych ustaleń nie tylko nie wynika, aby E. R. wyraziła w jakikolwiek sposób, choćby dorozumiany, swoją zgodę na spełnienie innego świadczenia zamiast orzeczonego wyrokiem z 10 sierpnia 1995r., ale nawet aby wiedziała o zamiarze dłużnika zwolnienia się z zobowiązania w taki sposób. Samo przekonanie powoda, że przekazując środki na fundusz w kwotach odpowiadających racie alimentów wykonuje swoje zobowiązanie nie wystarcza do przyjęcia, iż taka umowa istniała. Przekazanie córce polisy funduszu po uzyskaniu przez powódkę pełnoletniości również nie spełnia przesłanek z art. 453 kc. Powód w żaden sposób nie przejawiał wówczas wobec pozwanej swojej woli spełnienia w ten sposób innego świadczenia w celu zwolnienia się z zaległości alimentacyjnych powstałych przed czerwcem 2007r. czy zwolnienia się z przyszłych świadczeń objętych punktem trzecim wyroku z 10 sierpnia 1995r. W tej sytuacji przyjęcie polisy przez M. N. i wypłacenie z niej środków nie może zostać uznane za równoznaczne z wyrażeniem zgody na spełnienie innego świadczenia zamiast zobowiązania alimentacyjnego, skutkujące wygaśnięciem tego ostatniego na podstawie art. 453 kc.

Powyższe uwagi zachowują aktualność w odniesieniu do pozostałych świadczeń pieniężnych przekazywanych przez P. N. na rzecz córki już po uzyskaniu przez nią pełnoletności, w części przewyższającej ustaloną w tytule wykonawczym wysokość alimentów. W tym przypadku nie tylko nie było żadnego przejawu woli zastosowania datio in solutum którejkolwiek ze stron stosunku zobowiązaniowego. Z treści korespondencji prowadzonej przez strony oraz tytułów dokonywanych przez powoda przelewów wynika, że miały być one przeznaczone na zaspokojenie bieżących potrzeb córki, a nie pokrycie jakichś zaległości.

Mając na względzie powyższe Sąd oddalił w pozostałej części żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

Zgłoszone ostatecznie jako ewentualne roszczenia o zapłatę 120'000,00 zł pozbawione jest podstawy prawnej. Przekazywane pozwanej środki pieniężne, w wysokości przekraczającej zasądzone wyrokiem z 10 sierpnia 1995r. alimenty, mogą być w znacznej części traktowane jako spełnienie obowiązku alimentacyjnego ciążącego na powodzie z mocy art. 133 i 135 kro do czasu stwierdzenia jego wygaśnięcia. Ustalenie wysokości takich świadczeń w orzeczeniu lub ugodzie sądowej nie oznacza bowiem, że zaspokajanie potrzeb uprawnionego ponad określoną kwotę jest świadczeniem z innego tytułu, niż alimentacja. Nawet jednak gdyby przyjąć, że cała nadwyżka ponad kwotę wynikającą z tytułu wykonawczego stanowiła darowiznę uczynioną przez P. N. na rzecz córki to brak jest podstaw do uznania, że zaistniała przesłanka skutecznego odwołania takiej darowizny zgodnie z art. 898 § 1 kc. Działanie pozwanej polegające na egzekwowaniu w trybie przewidzianym prawem świadczenia należnego jej na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu opatrzonego klauzulą wykonalności trudno jest traktować w kategoriach rażącej niewdzięczności, czy nawet zwykłej niewdzięczności. Tego rodzaju zarzut, stawiany przez zobowiązanego do alimentacji, który uchylał się od wykonywania w całości swojego obowiązku przez okres 12 lat, brzmi wręcz kuriozalnie.

Nawet gdyby uznać, że pozwana dopuściła się rażącej niewdzięczności wobec powoda, to należy zauważyć, że do chwili orzekania P. N. nie złożył córce oświadczenia na piśmie wymaganego zgodnie z art. 900 kc. Takie oświadczenie zostało, co prawda, zawarte w uzasadnieniu pozwu, ale dokument ten opatrzony jest jedynie podpisem adwokata dysponującego pełnomocnictwem procesowym. Z treści tego pełnomocnictwa nie wynika, aby pełnomocnik był upoważniony do składania w imieniu mocodawcy oświadczeń woli. Upoważnienia adwokata P. P. do złożenia w imieniu P. N. oświadczenia o odwołaniu darowizny nie sposób również wywieść z przepisu art. 91 kpc.

Skoro nie zostało złożone oświadczenie o odwołaniu darowizny, żądanie jej zwrotu na podstawie art. 405 kc w zw. z art. 898 § 2 kc jest bezzasadne.

Całkowicie chybiona jest koncepcja oparcia roszczenia o zapłatę na art. 415 kc. Powód nie udowodnił bowiem, aby spełniona została podstawowa przesłanka odpowiedzialności deliktowej w postaci bezprawności działania pozwanej. Twierdzenie o „podstępnym wprowadzeniu w błąd” przez pozwaną co do relacji stron oraz skutków tego, co pozwany świadczył na rzecz córki jest całkowicie gołosłowne. Samo korzystanie z przewidzianych prawem uprawnień, np. do egzekwowania stwierdzonych tytułem wykonawczym świadczeń, nie może być uznane za działanie bezprawne ponieważ jest zgodne z prawem, a w stanie faktycznym tej sprawy – także z zasadami współżycia społecznego.

Mając na uwadze przytoczone argumenty Sąd oddalił w całości żądanie ewentualne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc przy zastosowaniu zasady ich rozliczenia proporcjonalnie do stopnia w jakim powództwo zostało uwzględnione (12,75%). Na koszty strony powodowej złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika profesjonalnego w kwocie 3'600,00 zł oraz opłata od pozwu w wysokości 800,00 zł; na koszty strony pozwanej złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 3'600,00 zł oraz opłata od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.